

Gönderim Tarihi: 28.11.2017 Kabul Tarihi: 24.01.2018

CUMHURİYETİN İLK YILLARINDA ANADOLU'DAN EĞİTİME BİR BAKIŞ: YEŞİL YAPRAK DERGİSİ¹

Fahri KILIÇ*
Murat TARHAN**

A GLANCE AT EDUCATION FROM THE PERSPECTIVE OF ANATOLIA DURING THE FIRST YEARS OF THE REPUBLIC: YEŞİL YAPRAK (GREEN LEAF) MAGAZINE

Öz

Yeşil Yaprak dergisi, Bolu Muallimler Birliği tarafından 1 Aralık 1925 ile 31 Mayıs 1926 yılları arasında, toplam 13 sayı olarak yayımlanmıştır. Altın Yaprak Dergisi'nin devamı niteliğini taşıyan dergi hakkında henüz akademik bir çalışma yapılmamıştır. Dergide Bolu ilinin eğitim-öğretim uygulamaları ile yörenin sosyal ve kültürel hayatına ilişkin bilgiler ve haberler yer almaktadır. Derginin yazar kadrosu, Bolu Muallimler Birliği üyesi öğretmenler, imtiyaz sahibi ve aynı zamanda Bolu Maarif Müdürü İbrahim Fehmi Bey, derginin mesul müdürü daha önce de çeşitli dergiler çıkartmış olan Agâh Tuğrul Bey'den oluşmaktadır.

Bu araştırmada Yeşil Yaprak dergisinin tüm sayıları gözden geçirilerek dergide çıkan yazı ve haberler incelenerek, derginin yazar kadrosu, yayın ilkeleri ve politikası hakkında veriler değerlendirilmiştir. Bolu'nun eğitim tarihine ait bilgilerin yanı sıra Cumhuriyet'in ilk yıllarında yürütülen eğitim uygulamaları da dergide yer alan haberler çerçevesinde aktarılmıştır. Milli Kütüphane ve Beyazıt Kütüphanesi'nde yer alan Hakkı Tarık Us koleksiyonundan dijital nüshalar temin edilerek yapılan çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bolu Eğitim Tarihi, Yeşil Yaprak Dergisi, Cumhuriyet.

Abstract

Yeşil Yaprak Magazine, comprising 13 issues in total, was published by Bolu Teachers Association between December 1, 1925 and May 31 1926. As of today, there are no academic studies about this magazine which was published as the continuation of Altın Yaprak (Golden Leaf) Magazine. The magazine included information and news related to the educational practices implemented in Bolu and the social and cultural life of the region. Editorial staff of the magazine was

¹ Bu makale Abant İzzet Baysal Üniversitesi, “Cumhuriyetin İlk Yıllarında Eğitime Taşradan Bir Bakış: Yeşil Yaprak Dergisi” başlıklı ve “2017.02.04.1251” numaralı bilimsel araştırma projesinden (BAP) üretilmiştir.

*Dr. Öğr. Üyesi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü, e-posta: kilic_f@ibu.edu.tr.

**Arş. Gör., Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü, e-posta: murattarhan@ibu.edu.tr.

composed of teachers who were the members of Bolu Teachers Association, İbrahim Fehmi Bey, the publisher and also Bolu Director of Education and Ağâh Tuğrul Bey, the responsible manager of the magazine who had previous experience in publication.

This study explored the editorial staff, publication guidelines and policy by reviewing all the published issues of the Yeşil Yaprak Magazine and examining the articles and news. In addition to information on the history of education in Bolu, the magazine reported educational practices implemented during the first years of the Republic in the context of the news included in the magazine. The study, based on examining the digital copies of the magazine obtained from the National Library and Beyazıt State Library for research, utilized a qualitative method.

Keywords: History of Bolu Education, Yeşil Yaprak Magazine, Republic.

1. Giriş

Muallimler Birliği, II. Meşrutiyet'in ilan edilmesi ile önce Encümen-i Muallimin daha sonra Muallime ve Muallimler Cemiyetleri ardından da Türkiye Muallimler Birliği adını alarak bütün eğitimcileri kapsayan bir örgüt haline gelmiştir. Öğretmenlerin dayanışmasını, yardımlaşmasını sağlamak ve haklarını korumak için kurulan muallim cemiyetleri, İmparatorluk'tan Cumhuriyet'e geçişte yaşanan dönüşüm sürecinde önemli bir rol oynamıştır. Özellikle erken Cumhuriyet döneminde gerçekleştirilen inkılapların topluma yerleştirilmesi amacıyla, halk dershaneleri ve gece mektepleri açılmıştır. Muallimler Birliği Cumhuriyet Döneminde gerek merkez teşkilatı gerekse taşra teşkilatları aracılığıyla Türk Eğitimi'nin en önemli kurumlarından birisi olmuştur (Akyüz 2007: 8).

Türkiye Muallimler Birliği'nin temel amacı halkı okutmak, çalışmalarını halka duyurmak, eğitim hakkındaki görüşlerini paylaşmak, eğitim ve öğretime bir meslek örgütü olarak katkı sağlamak şeklinde belirlenmiştir. Bu amaçla uygun yerlerde halk dershaneleri açılmış, "Muallimler Birliği" adı altında bir dergi çıkarılmıştır. Ankara'da Türkiye Muallimler Birliği Umumi Merkezi tarafından ayda bir defa yayımlanan Muallimler Birliği Mecmuası'nın yanısıra cemiyetin taşradaki şubeleri de dergiler çıkartmıştır. Bu kapsamda Muallimler Birliğinin şubeleri; İstanbul'da "Muallim", "Muallimler Mecmuası", Adana'da "Adana Muallimler Birliği Mecmuası" eski adıyla "Çukurova'da Memleket", Kastamonu'da "Birlik", Çanakkale'de "Çanakkale Muallimler Birliği", Sivas'ta "Duygu ve Düşünce", Erzurum'da "Erzurum Muallimler Birliği", Samsun'da "Şark Yıldızı", Trabzon'da "Trabzon Muallimler Birliği", Edirne'de "Trakya Bilgi Sepeti", Antalya'da "Yeni Hayat" Bolu'da ise "Altın

Yaprak” ve “*Yeşil Yaprak*” isimleriyle dergiler yayımlanmıştır (Öztürk 2001:210-220).

II. Meşrutiyet döneminde Bolu’da 1913 yılında Vilayet Matbaası kurulduktan sonra süreli yayıncılık anlayışı gelişmeye başlamıştır. Bolu Vilayet Gazetesi’nin yanı sıra, salname, haber bültenleri, resmi bildiri ve duyurular ile sanat ve edebiyat içerikli dergiler çıkarılmaya başlanmıştır. Bu dönemde (1913) Mithat Kemal Bey tarafından Ferda; Hacı Ağâh, İsmail Cemil, Âdem Zeki, Mehmet Cemil Beyler tarafından da (1916) Kardeş isimli dergiler çıkarılmıştır. Milli Mücadele ve erken Cumhuriyet döneminde ise Dertli, Türkoğlu, Kürsü-i Millet, Gamlı, Duygu Yurdu, Yeni Yol, Milli Gaye, Altın Yaprak ve Yeşil Yaprak gibi dergi ve gazeteler yayımlanmıştır. Bu yayınlardan anlaşıldığı gibi Bolu’da ciddi bir süreli yayın geleneğinin olduğu görülmektedir (Tunçkol 2016:1).

Bu yayın organlarından biri olan Yeşil Yaprak; Bolu Muallimler Birliği’nin üyesi bir grup öğretmen tarafından Bolu’da 1925 yılında ve 13 sayı olarak yayımlanmıştır (Kılıç vd., 2016 :3). Dergi, bir eğitim dergisi olmasının yanı sıra, kültür, sanat, edebi yazı ve haberlerin yer aldığı bir süreli yayın özelliği taşımaktadır. Türkiye Muallimler Birliğinin Bolu Şubesi tarafından, Bolu’da çıkarılan dergi, genel olarak Türkiye’nin eğitim sorunlarını, özel olarak da Bolu ilinin sosyo-kültürel özellikleriyle eğitim sorunlarını ve çözüm yollarını ele almıştır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bolu Muallimler Birliği tarafından çıkartılan Altın Yaprak dergisinin yayın hayatı on üç sayının ardından sona ermiştir. Birlik, Yeşil Yaprak adıyla yeni bir dergi daha çıkartmıştır. Bu çalışmada, Bolu Muallimler Birliği Cemiyeti’nin bir diğer yayın organı olan Yeşil Yaprak Dergisi’nin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma Bolu ilinde Bolu Muallimler Birliği tarafından çıkartılmış olan “Yeşil Yaprak” dergisinin içerik ve şekil yönüyle incelenmesi ile oluşturulmuştur. Çalışmanın amacı bir eğitim, kültür, edebiyat ve tarih dergisi olan Yeşil Yaprak’tan hareketle, Cumhuriyetin ilk yıllarında eğitimde, sosyal hayatta ve kültürel anlamda uygulanan faaliyetler hakkında bilgi sunmaktır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Milli Kütüphane ve Hakkı Tarık Us Kütüphanesinde birer koleksiyonu bulunan Yeşil Yaprak dergisi, 1925 yılı Aralık ayından 1926 yılı Mayıs ayına kadar 15 günde bir yayımlanmıştır. Bolu Muallimler Birliğinin mesleki faaliyetlerinin yanı sıra sürdürdüğü bu yayıncılık faaliyetleri geçmişten günümüze ışık tutacak niteliktedir. Muallimler Birliğinin merkez ve taşra şubelerinin yayımları bir bütün olarak henüz yeni Türk

alfabesine çevrilmemiştir. Dönemin eğitim faaliyetlerinin, eğitim alanında yapılması düşünülen yeniliklerin, eğitim programlarının incelenmesi bu yayınlar aracılığı ile mümkün olabilecektir. Yeşil Yaprak dergisi, Cumhuriyet'in ilk yıllarında taşradaki eğitim-öğretim faaliyetlerinin anlaşılması, günümüz perspektifiyle incelenmesi ile eğitim tarihimizin Bolu örneğinde aydınlanmasına ve yerel anlamda süreli yayınların önemine örnek teşkil edecektir.

1.3. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Nitel araştırma; “nitel araştırma dünyayı görünür hale getiren bir dizi yorumlayıcı materyal uygulamalarından oluşur. Gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemleri kullanılarak alan notları, mülakat ve araştırmacı günlüklerini içeren bulguları temsiller serisine dönüştürerek araştırmanın yürütülmesi” şeklinde tanımlanabilir (Creswell 2016:42).

1.3.1.Verilerin Toplanması

Milli Kütüphane ve Hakkı Tarık Us koleksiyonundan dijital nüshalar temin edilerek yapılan çalışmada veri toplama aşamasında doküman analizi yönteminden yararlanılmıştır. Dokümanlar incelenmiş, araştırılması amaçlanan olgular hakkında bilgi veren yazılı materyallerin analizi yapılarak geçmiş hakkındaki bilgiler günümüze aktarılmaya çalışılmıştır.

1.3.2.Verilerin Analizi

Verilerin analizinde betimsel analiz ve içerik analizi kullanılmıştır. Betimsel analiz yöntemi kullanarak yapılan çalışmada, elde edilmiş olan bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunulması ile birlikte içerik analizinin objektif ve sistematik bir biçimde saptanabilmesi ve bunlar hakkında çıkarım yapılabilmesi amaçlanmıştır(Yıldırım ve Şimşek 2003: 36; Cavit 2006: 42-58).

2. Bulgular

2.1. Bolu Muallimler Birliği

Milli Mücadele döneminde Ankara'da kurulan “Muallim ve Muallimler Cemiyeti” bir meslek örgütü olarak faaliyetlerine başlamış, kısa sürede Anadolu'nun pek çok yerinde açılan şubeleri ile etkin bir sivil toplum kuruluşuna dönüşmüştür. Milli Mücadele'nin topluma aktarılmasında aktif bir rol oynayan cemiyetin şubelerinden birisi de Bolu'da açılmıştır. 1920 yılının Aralık ayında açılmış olan Muallim ve Muallimler

Cemiyeti'nin umumi kâtipliğine Recep (Kaya) üyeliklerine de Bolulu öğretmenlerden Hikmet Turhan (Dağlıoğlu), Nuri, Azim ve Kazım Beyler seçilmişlerdir (Kılıç 2011:35).

Cemiyet'in tabî üyeleri arasında yer alan Bolu muallimleri, halkı verilen mücadele hakkında aydınlatmayı amaçlamışlardır. Ayrıca Millî Mücadele'nin fikri yapısının oluşturulmasına katkı sağlamak, Bolu ahalisine Kuvâ-yı Milliye'yi benimsetmek için çaba göstermişlerdir (Bolu Gazetesi, 2 Kânun-ı Evvel 1336). Cemiyet üyeleri İmaret Mektebi'nde faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. Cemiyet Bolu'daki muallim ve muallimleri "*memlekette bir inkılâp fikri ve ruhu uyandırmak*" için faaliyetler yürütmüştür (Dertli Gazetesi, 6 Kânun-ı Evvel 1336). Cemiyet, okuma yazma kursları, konferanslar düzenleyerek halkın fikri, ilmi, ahlaki ve edebî yönünü yükseltmeyi amaç edinmiştir (Dertli Gazetesi, 20 Kânun-ı Evvel 1336). Ayrıca Cemiyet, Millî Mücadele'nin başarıya ulaşmasından kısa bir süre sonra kapanmış ise de 1923 yılı Mart ayında faaliyetlerine tekrar başlamıştır (Evcin, 2013, s.421-423). Düzce, Üskübi ve Akçaşehir muallim ve muallimelerinin katılımıyla bir de Düzce Şubesi açılmıştır (Türkoğlu Gazetesi, 25 Mart 1339).

Cemiyet bu dönemde "*Milletin hayatını kemiren cehaleti ilim ve irfan yoluyla yok etmeyi ve haricî düşmanlara karşı vatani müdafaa eden itinalı ve kuvvetli bir ordu gibi mesai sarf etmeyi*" amaç edinmiştir (Millî Gaye Mecmuası, Mart 1923, S.8, s.1). Cemiyet'in yeni üyelerinin belirlenmesi için 23 Nisan 1923 tarihinde bir seçim yapılmıştır. Maarif Müdürü Ahmet Talât (Onay) Bey'in başkanlığında bir araya gelen cemiyet üyeleri, idare heyetini okulların gösterdiği adaylar arasından seçmiş ve üye sayısını da yediye çıkartmıştır. Cemiyet'in yeni üyeleri Sultanî Müdürü Avni, İnas İdadisi muallimlerinden Hafız Arif, Merkez İbtidaisi muallimlerinden Şevket, Gölyüzü Mektebi Başmuallimi Eyüp Sabri, Sanayi Mektebi Müdürü Kâzım ve Alpogut Mektebi Muallimi Hâfız Abdullah Efendilerden oluşmuştur (Dertli Gazetesi, 24 Nisan 1339).

Bolu'daki Cemiyet üyeleri düzenlenen konferanslarla halkın sağlıktan eğitime kadar her konuda aydınlanması için çaba sarf etmişlerdir (Dertli Gazetesi, 15 Mayıs 1339). Konferansları Sıhhiye Müdürü Doktor Mithat, Maarif Müdürü Ahmet Talât (Onay), Dava Vekili Akif Beyler gibi vilayetin önde gelen isimleri vermişlerdir. Cemiyet, 1923 yılı Mayıs ayı itibariyle Bolu Hükümet Konağı civarında boş bulunan İaşe Dairesi'nde çalışmalarını sürdürmüştür (Dertli Gazetesi, 22 Mayıs 1339).

Türkiye Muallim ve Muallimler Cemiyeti'nin 1924 yılında yaptığı kongrede adını *Türkiye Muallimler Birliği* olarak değiştirmesinin sonucunda taşradaki şubeleri de bu isim altında yeniden örgütlenmeye

başlamıştır. Bolu Muallim ve Muallimler Cemiyeti de Türkiye Muallimler Birliği'nin bir şubesi olarak faaliyetlerini yürütmeye devam etmiştir. Birliğin yeni üyelerini belirlemek için bir seçim yapılmıştır. Seçim sonucunda Bolu Muallimler Birliği'nin yeni idare heyeti şu isimlerden oluşturulmuştur:

-Maarif Müdürü Sabri Bey

-Kız Sanayi Müdürü Şevket Bey

-İmam ve Hatip Mektebi Müdürü Nazif Bey

-Kız Sanayi Mektebi Fransızca Muallimi Sermet Paşa

-Orta Mekteb Tarih ve Coğrafya Muallimi (Mehmet) İzzet Bey

-Kız Sanayi Mektebi Müdür Muavini Macide Hanım (Altın Yaprak 15 Nisan 1341/1925: S.4).

Bolu Muallimler Birliği'nin haysiyet divanına da Maarif Müdürü Sabri, Erkek Orta Mekteb Müdürü İbrahim Beyler ile Kız Sanayi Mektebi Ulum-ı Tabiiye Muallimi Şerife Nur Hanım seçilmişlerdir (Altın Yaprak 1 Mart 1341/1925: S.1; Özkaya 2016: 283-284).

Türkiye Muallimler Birliği genel merkezi 2 Mayıs 1925 Cuma günü genel bir kurul yapılmasına karar vermiştir (Altın Yaprak 15 Nisan 1341/1925:S.4). Türkiye Muallimler Birliği'nin genel kongresine Bolu Muallimler Birliği adına eski Bolu Maarif Müdürü Çankırı Milletvekili Ahmet Talat (Onay) ile Maarif Müdürü Sabri Bey katılmıştır (Altın Yaprak 5 Mayıs 1341/1925: S.5).

Muallimler Birliği Cumhuriyet'in ilk yıllarında gerçekleştirilen inkılâpların topluma yerleştirilmesi amacıyla, halk dersaneleri ve gece mektepleri açmıştır. Bu dersanelerin açılması ve hayatlarını sürdürmesi için yardımlar toplanmıştır (Altın Yaprak 1 Mart 1341/1925: S.1). Üyesi olan öğretmenler için de 1925 yılı Ekim ayından itibaren tasarruf ve yardım sandığını kurup işletmişlerdir (Altın Yaprak 1 Mart 1341/1925: S.1). Birlik yararına Merkez ve Gölyüzü ilk mekteplerinde müsamereler yapılmıştır (Altın Yaprak 31 Mart 1341/1925: S.3). Birlik, Bolu'daki okullarda okutulacak ders kitaplarını belirleyerek şehirdeki eğitim öğretim hayatının içinde etkin bir biçimde yer almıştır (Altın Yaprak 15 Ağustos 1341/1925: S.12).

Bolu Muallimler Birliği üyesi öğretmenler bu faaliyetlerinin yanı sıra Altın Yaprak adıyla bir dergi çıkarmışlardır. Dergi, 1925 yılında on beş günde bir olmak üzere toplamda 13 sayı yayımlanmıştır (Özkaya 2016: s. 283-284). Mecmuanın her sayısı ön ve arka kapakları hariç sekiz

sayfadan oluşmuştur. Derginin imtiyaz sahibi Sabri Bey, mesul müdürü Ağâh Tuğrul Bey'dir. Dergide başta eğitim olmak üzere edebiyat, tarih, alanlarına ilişkin yayınların yanı sıra Bolu'dan günlük haberler yer almıştır. Bu haberlerde çoğunlukla Bolu eğitim hayatından örneklerle birlikte Bolu Türk Ocağı, Bolu Muallimler Birliği'nin faaliyetlerine yer verilmiştir (Altın Yaprak 1 Mart 1341/1925- 15 Ağustos 1341/1925).

Altın Yaprak dergisi imtiyaz sahibi Sabri Bey'in vefatı üzerine dergi kapanmıştır. Bolu Muallimler Birliği Altın Yaprak dergisinin yerine Yeşil Yaprak adıyla yeni bir dergi çıkartmaya karar vermiştir.

2.2. Yeşil Yaprak Dergisi

Bolu Muallimler Birliği'nce 1925-1926 tarihleri arasında Altın Yaprak'tan sonra Yeşil Yaprak² adıyla bir dergi yayımlanmıştır. Bu dergi Bolu Muallimler Birliği'nin ikinci yayın organıdır. Yeşil Yaprak, Bolu'nun eğitim, sosyal, siyasi ve iktisadi tarihi açısından birinci elden kaynak olması bakımından önemli bir yere sahiptir. Yeşil Yaprak dergisinin ilk sayısında "İfade-i Meram" başlığı ile kaleme alınan yazıda derginin amacı ve neden isim değişikliğine gittiğine dair bilgiler verilmiştir:

"Altın Yaprak Maarif Müdürümüz Sabri Bey'in müellim irtihaliyle sahibi imtiyazından mahrum kaldı. Merhumun Bolu'ya yadigârı olan mecmua namını değiştirerek "Yeşil Yaprak" oldu. Ormanları yeşil Bolu'da yaprak tabirini muhafaza etmeyi münasip gördük. Bolu Muallimler Birliği merhumun terakki-i yoldaki muazzez hatıratını "Yeşil Yaprak" da unutmayacak, ondan aldığı manevi feyzi rehber itihaz edecektir. Rahmet-i Hüda'ya vasil olan ruhunu şad etmek için daha büyük gayretle çalışmakta derin ve ilahi bir lezzet bulacaktır. "Yeşil Yaprak" "Altın Yaprak" abonelerinin hukukunu deruhte ve taahhüt etmiştir." (Yeşil Yaprak 1926: S. 1, s.1).

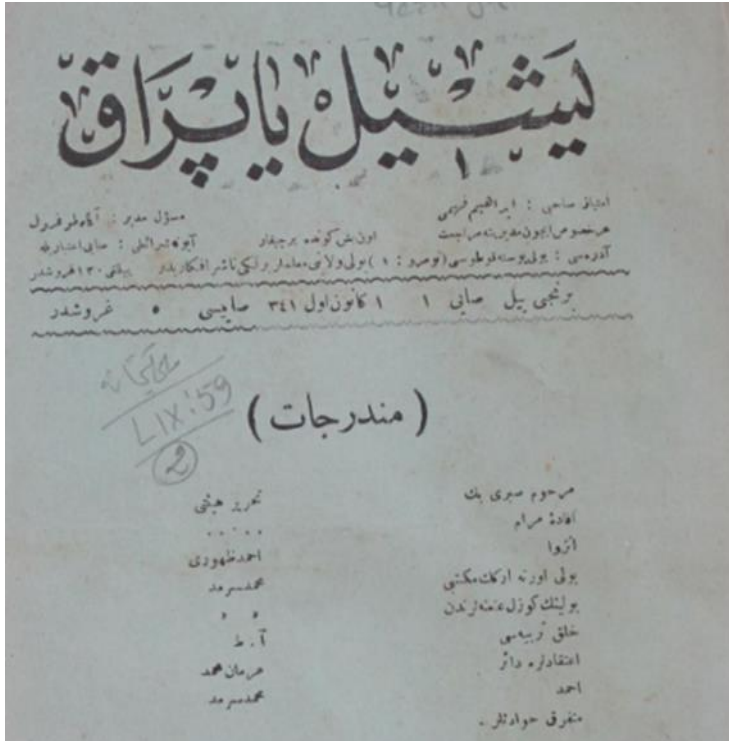
Dergide genel olarak Türkiye'nin, özel olarak da Bolu ilinin eğitim-öğretim uygulamalarıyla birlikte Bolu'nun tarihi, coğrafi ve iktisadi hayatının geliştirilmesine dair bir yayın politikası izleneceği konu başlıklarından anlaşılmaktadır.

² Azerbaycan'da 1928 yılında "Yeşil Yaprak" adında içtimai ve siyasi bir dergi çıkarılmıştır. Tüm nüshaları Milli Kütüphane'de süreli yayınlar bölümünde bulunan dergi bazı araştırmacılar tarafından karıştırılmış olmasına rağmen Bolu'da Muallimler Birliği tarafından çıkartılan Yeşil Yaprak Dergisi'yle isim benzerliğinin dışında herhangi bir bağı bulunmamaktadır (Yeşil Yaprak (Azerbaycan), 16 Haziran 1928, S:1)

2.3. Yeşil Yaprak Dergisinin Şekil ve Muhtevası

Yeşil Yaprak, 1925-1926 yılında on beş günde bir olmak üzere 13 sayı çıkartılmıştır. Ön kapakta büyük puntolarla “Yeşil Yaprak” yazılmış ve bunun altında derginin künyevi ve içindekiler bilgilerine yer verilmiştir. Bu bilgilere göre derginin imtiyaz sahibi 13. sayıya kadar İbrahim Fehmi Bey, 9. sayıya kadar mesul müdürü Âgâh Tuğrul Bey’dir. 9. sayıdan itibaren Mesul Müdürü Ekrem Vecdet Bey’dir. 13. sayıda imtiyaz sahibi Ahmet İzzet Bey olmuştur. Ayrıca 13. sayıda diğer sayılarda olmayan “Baş Muharrir: Mehmet Sermet” hanesi yer almaktadır. Ayda iki kez çıkartılan derginin 24 sayısının yıllık ücreti 130 kuruştur. Derginin sayılarının ön kapaklarının iç kısmında Bolu’ya ait haberler, arka kapağının iç kısmında ise bu haberlerin devamı yer almıştır. Bu haberlerde Bolu eğitim hayatının yanı sıra Bolu Muallimler Birliği’nin faaliyetlerine de yer verilmiştir. Derginin bazı sayılarda mündericat kısımları içerikte yer alan makale başlıklarıyla uyum sağlamadığı ve bazı sayfalarda sayfa numarasının yer almadığı görülmektedir.

Resim 1: Yeşil Yaprak Dergisinin Orijinal Nüshası (Bkz. Ek: Yeşil

Kaynak: Yaprak Dergisi, Sayı: 1

Dergi idarehanesi olarak Bolu Muallimler Birliği'nin binası kullanılmıştır. Dergide on beş günde bir çıkar ibaresi olmasına rağmen bir ayda üç sayının çıktığı da görülmüştür. (Bkz. Tablo 1)

Tablo 1: Yeşil Yaprak'ın Yayımlanma Tarihleri

Sayı	Tarih (Rumi)
Birinci Sayı	1 Kanun-ı Evvel 1341/1925
İkinci Sayı	15 Kanun-ı Evvel 1341/1925
Üçüncü Sayı	1 Kanun-ı Sani 1926
Dördüncü Sayı	15 Kanun-ı Sani 1926
Beşinci Sayı	31 Kanun-ı Sani 1926
Altıncı Sayı	15 Şubat 1926
Yedinci Sayı	28 Şubat 1926
Sekizinci Sayı	15 Mart 1926
Dokuzuncu Sayı	31 Mart 1926
Onuncu Sayı	15 Nisan 1926
On Birinci Sayı	30 Nisan 1926
On İkinci Sayı	15 Mayıs 1926
On Üçüncü Sayı	31 Mayıs 1926

Derginin, 1925 yılının son ayında (Kanun-ı Evvel) iki sayı, 1926 yılının Kanun-ı Sani ayında üç, Şubat ayında iki, Mart ayında iki, Nisan ayında iki ve Mayıs ayında iki olmak üzere toplamda on üç sayı olarak çıkartıldığı görülmektedir (Yeşil Yaprak Dergisi 1 Kanun-ı Evvel 1341-31 Mayıs 1926).

2.4. Yeşil Yaprak Dergisinin Yazarları ve Yazı Türleri

Yeşil Yaprak dergisi zengin bir içeriğe sahiptir. Sosyal, kültürel ve bilimsel yazıları barındıran dergide özellikle eğitime dair pek çok yazı ve makaleler bulunmaktadır. Kaleme alınan bu yazılardan bazıları şunlardır: “*Ahmet: Çocuk Ruhîyatına Dair Müşahede Tecrübeleri, Milli Terbiyemizin Felsefesi, İlim Ahlak Notları*” gibi. Diğer taraftan Altın Yaprak dergisinde “*İtikatlara Dair*” başlığıyla yer alan yazı serisinin Yeşil Yaprak dergisinde de devam ettiği görülmektedir.

Dergide sağlık, biyoloji ve psikoloji alanlarında da yazılar kaleme alınmıştır. Örneğin Tıbbiye Muallimi Ekrem Vecdet'in kaleme almış olduğu “*Rasadatı Cevviye*” başlığıyla bir seri şeklinde yayınlanan yazı dizisinde coğrafya, iklim, sıcaklık, yağış konularına değinilerek bölge ve genel coğrafya hakkında bilgiler sunulmuştur (Yeşil Yaprak 31 Mart 1926, S.9; 15 Nisan 1926: S.10; 30 Nisan 1926: S.11).

Dergide dil ve edebiyat konularında derginin yazar kadrosunun dışında okuyucuların da yazılarına yer verilmiştir. Ayrıca “Bolu’nun Güzel Ananelerinden” başlığının altında “Sonbahar Akşamları”, “Uyandıran Ses (şiir)”, “Edebiyat Yapmak” vs. gibi Bolu’nun halk kültürüne ait edebi ve sosyal hayatına ilişkin yazılar da yer almaktadır.

Tablo 2: Yeşil Yaprak Mecmuasının Mündericât Kısımları (Yeşil Yaprak Dergisi 1 Kanun-ı Evvel 1341/1925- 31 Mayıs 1926)

Birinci Sayının Mündericâti		
Yazı İsmi	Yazar	Sayfa
Merhum Sabri Bey	Tahrir Heyeti	1 Kapak
İfade-i Meram		1 Kapak
İnziva	Ahmet Zuhuri	2
Bolu Orta Erkek Mektebi	Mehmet Sermet	2
Bolu’nun Güzel Ananelerinden	“ “	3
Halk Terbiyesi	A.T	4
İtikatlara Dair	İrfan Mehmet	5
Ahmet “Çocuk Ruhîyyatına Dair Müşahede Tecrübeleri	Mehmet Sermet	7
Müteferrik Havadisler		8
İkinci Sayının Mündericâti		
Hasta Ruhlar	A.T	Kapak
Tenkit	Ahmet İzzet	10 Kapak
Sonbahar Akşamları	Ahmet Zuhuri	11
Uyandıran Ses (Şiir)	Ahmet İzzet	12
Kış Geldi (Şiir)	Hasan Gündüz	12
Ahmet	Mehmet Sermet	13
Bolu’da Spor		15
Müteferrik Havadisler		
Üçüncü Sayının Mündericâti		
Edebiyat Yapmak	Yeşil Yaprak	17 Kapak
Düzce Orta Mektebinde		Kapak
Muhterem Kar’ilerimize		“
Açık Muhabere (Zekai Bey’e)		“
İnkâr ve İman	Mehmet Sermet	18
Milli Terbiyemizin Felsefesi	İrfan Mehmet	19
Muallimler Birliğinde İkinci Konser	Yeşil Yaprak	20
Düşünceler	Ahmet Zuhuri	21
Ahmet	Mehmet Sermet	22
Maarif Haberleri Vesaire		23
Dördüncü Sayının Mündericâti		
Musahabe	Yeşil Yaprak	25-26 Kapak
Maarifle İlgili Haberler		Kapak
Bir Temenni		Kapak

Küçük Naci	Ahmet Zuhuri	27
Vatan	Mehmet Sermet	28
İlim Ahlak Notları	Ahmet İzzet	29
Altı Ay Gündüz	Ahmet Zuhuri	31
Yeşil Yaprığın Sözleri	Yeşil Yaprak	32
Maarif Haberleri Vesaire		33
Beşinci Sayının Mündericâtı		
Demiri Sen Döveceksin	Mehmet Sermet	Kapak
Tayyare Cemiyetinin Türk Milletine Beyannamesi		1 Kapak
Bir Mektup	Ahmet Zuhuri	34
Ahlak Notlarından	Ahmet İzzet	35
İtikatlara Dair	İrfan Mehmet	36
Mekteb Hatıraları	Ahmet İzzet	37
İzcilik And Merasimi	Yeşil Yaprak	39
Yeşil Yaprığın Sözleri	Yeşil Yaprak	40
Maarif Haberleri		40
Tayyare Cemiyetinin Türk Milletine Beyannamesi		2 Kapak
Altıncı Sayının Mündericâtı		
Sirano dö Berjrac (Cyrano de Bergerac)	Mehmet Sermet	Kapak
Ahlak Notlarından	Ahmet İzzet	44
Terbiyenin Kıymeti	Mehmet İrfan	46
Sarı Arı	A..	47
Bolu Zafer Kütüphanesi Haritaları		49
Bolu Muallimler Birliği Tasarruf ve Yardım Sandığı Kanun-ı Sani Hesabatı		Kapak
Yeşil Yaprığın Sözleri	Yeşil Yaprak	
Maarif Haberleri		
Yedinci Sayının Mündericâtı		
Yeşil Yaprak	Maarif Müdürü Bey (İbrahim Fehmi)	Kapak
Ahlak Notlarından	Ahmet İzzet	52
Hicran	Mehmet Sermet	52
Bolu Mektupları	B. M.	53
İtikatlara Dair	Mehmet İrfan	55
Yeşil Yaprığın Sözleri	Yeşil Yaprak	56
Ayın Tarihi		Kapak
Maarif Haberleri		
İlan		
Sekizinci Sayının Mündericâtı		
Talebe Bankası		Kapak
Rasadat-ı Cevviye	Ekrem Vecdet	58
Sultan Köy Seyahati	Sabri Gündüz	59
Yeşil Yaprığın Mütalaası	Yeşil Yaprak	60

Mektebler	Mehmet Sermet	62
Yeşil Yaprığın Sözleri	Yeşil Yaprak	64
Tebliğat-Maarif Havadisı		Kapak
Dokuzuncu Sayının Mündericâtı		
Mektebler	Mehmet Sermet	1
Yeşil Yaprığın Sözleri	Yeşil Yaprak	Kapak
Mefkûrenin Aşkı	Oktay Karahan	68
Şarl Rişe (Şarl Richer)	Mehmet Sermet	68
Rasadât-ı Cevviye	Ekrem Vecdet	71
Yeşil Yaprığın Sözleri	Yeşil Yaprak	Kapak
Vesaire		Kapak
Onuncu Sayının Mündericâtı		
Gazi Paşa	Mehmet Sermet	1
İzcilere Dair	Mehmet Sermet	74
Taşoluk Seyahati	Muhtar Nail	74
Oğlum Ahmet'e	Mehmet Sermet	77
O Gece Sakarya'da	Mustafa Şevket	77
Yeşil Yaprığın Sözleri	Yeşil Yaprak	78
Rasadât-ı Cevviye	Ekrem Vecdet	78
Makam-ı Vilayetten		80
İlanat (Bolu Maarif Müdüriyetinden)		Kapak
Asar-ı Münteşire (Kurtuluş Yolu)		Kapak
On Birinci Sayının Mündericâtı		
Doktor	Mehmet Sermet	1
Fındık Ölüyor	Ahmet İzzet	82
Rasadât-ı Cevviye	Ekrem Vecdet	83
Bayram	Mehmet Sermet	85
İzci Hatıraları	Sabri Gündüz	85
Yeşil Yaprığın Sözleri	Yeşil Yaprak	87
Mektebliler Bayramı		88
Spor Faaliyetleri	Ahmet Zuhuri	88
Tedris-i Ruhîyyat	Ahmet İzzet	Kapak
Haberler		Kapak
On İkinci Sayının Mündericâtı		
Ayn Tarihi		Kapak
Vatan Aşkı	Mustafa Şevket	1
Bülbül	Mehmet Sermet	1
İstikbalin Vaatleri	Ekrem Vecdet	90
Ruhîyyat Tatbikatı Tecrübeleri	Mehmet Sermet	91
Bolu Kız Sanayi Mektebi Talebe Hanımlarına	Mehmet Sermet	93
Bolu Ovası	Mehmet Baki	94
Yeşil Yaprığın Sözleri	Yeşil Yaprak	95
Alpagut Seyahati	Ekrem	Kapak

Maarif Haberleri		Kapak
İzci Birliği		Kapak
On Üçüncü Sayının Mündericâtı		
Musahabe	Ayşe Nimet	1
Maarif Haberleri, Tebrik ve Şükran		Kapak
Düşünüş	Mehmet Sermet	98
Hülya	Ahmet Zuhuri	98
Kıymetli Sözler		101
Ruhiyyat Tatbikatı Tecrübeleri	Mehmet Sermet	102
Tedris-i Ruhîyyat	Ahmet İzzet	102
Latife Sahifesi,	Arabacı Mehmet Ağa	103-104
Bolu Kız Sanayi Mektebinde		Kapak
İlan		Kapak

Yeşil Yaprak dergisindeki yazılar, eğitim başta olmak üzere dil, edebiyat, tarih, coğrafya konularından oluşmaktadır. Dergideki yazılara ve yazar kadrosuna bakıldığında Altın Yaprak dergisinde yer alan (Ahmet İzzet, Ahmet Zuhuri, İrfan Mehmet, Mehmet Sermet) gibi yazarlar yazılarına devam etmiştir. Yeşil Yaprak dergisinde de yazıları çıkan yazarların isimleri ve mahlasları ise şu şekildedir: A., A.T, Ahmet Zuhuri, Hasan Gündüz, Ahmet İzzet, B. M., Ekrem Vecdet, İrfan Mehmet, Mehmet Sermet, Mehmet Sermet, Oktay Karahan, Sabri Gündüz (Yeşil Yaprak Dergisi 1 Kanun-ı Evvel 1341- 31 Mayıs 1926).

Dergide hemen her sayıda genel kültür, eğitim, terbiye, edebiyat gibi alanlarda yazılara yer verilmiştir. Örneğin bazı sayılarda “Yeşil Yaprakın Sözleri” başlığıyla içerisinde atasözleri, deyimler ve kıymetli sözlerin yer aldığı bir yazı dizisi çıkarmıştır. Bu yazı dizisinde yer alan bazı sözler şu şekildedir:

“Bütün ilhamlar parlaklık şeffaflık ister. (Kişi) herkesin söylediğini değil, ilim ve kalbin söylediğini söylemelidir(Yeşil Yaprak Dergisi 15 Kanun-ı Sani 1926: S.4, s:32).

Cumhuriyete karşı köhne fikirler, güneşe karşı kırağı gibidir. Şuurlu vatan muhabbeti ancak güzide insanlarda bulunur(Yeşil Yaprak Dergisi 31 Kanun-ı Sani 1926: S.5, s:40).

Kuru kalp insana kuru toprak verir, vatan vermez. Vatani olmayanlar ancak vatansızlardır. Vatanperver her noktada vatanındadır(Yeşil Yaprak Dergisi 28 Şubat 1926: S.7,s:59).

Şuurlu memleket iradesi Cumhuriyet iradesidir. Vücuda gelmiş mükemmel bir binaya kusurlar bulmak kolaydır (Yeşil Yaprak Dergisi, 15 Mart 1926, Sayı 8, s:kapak).” Cumhuriyet ve vatan sevgisinin ön plana çıkan bu

sözlerle derginin halkı bu noktalarda bilinçlendirmeye ve güdülemeye çalıştığı görülmektedir. Yine bu dönemde ülke genelinde yaşanan iç güvenlik meseleleri için alınan önlemler dergi sütunlarında halka duyurulmuştur. Örneğin bu konuda derginin 8. sayısında Matbuat Müdüriyet-i Umumiyesi tarafından gönderilen bir tebligat yayımlanmıştır. Tebligatta “*Gazetelerde Lazistan ve Kürdistan tabirlerinin istimal edilmemesi hakkında suret: Düşmanlarımızın Türk vahdetini parçalamak için vesait-i muhtelifeye müracaat ederek neşr ve tamime çalıştıkları Türkmen, Yörük, Laz, Kürt gibi tabirattan başka bir de Lazistan ve Kürdistan tabirlerinin gazetelerimiz tarafından istimal edilmemesi (kullanılmaması) Türk harsı için son derece muzır görülmektedir... Matbuat Müdüriyet-i Umumiyesi’nden varid olan tahrirat suretini bâlaya derç etmekle Türk mefhumunun yüksek gayesini «Yeşil Yaprak» bir kere daha tebcil ve tasdik eder*”(Yeşil Yaprak Dergisi 1926: S.8; 10 Mart 1926: s: kapak). İfadeleri yer alarak Lazistan, Kürdistan kelimelerinin kullanımı yasaklanmıştır.

2.5. Yeşil Yaprak’ta Bolu’nun Eğitim-Öğretim ve Sosyal Hayatı

Yeşil Yaprak dergisi Bolu’nun sosyal, kültürel hayatına dair birçok içeriği bünyesinde barındırmaktadır. Dergide Bolu’nun eğitim hayatına dair bilgiler “*Maarif Haberleri*”, “*Müteferrik Havadisler*”, “*İlanat*” gibi haber sayfalarının yanı sıra “*Bolu Orta Erkek Mektebi*”, “*Bolu’nun Güzel Ananelerinden*”, “*Bolu Orta Mektebi Talebe Bankası*” *Bolu’da Spor*” “*Birlikte Müsamere*” vesaire gibi müstakil makale başlıklarıyla verilmiştir. Özellikle Maarif Haberleri ve Müteferrik Haberler başlığıyla verilen yazılardan Bolu’nun eğitim-öğretim ve sosyal yaşantısına dair birçok bilgiyi elde etmek mümkündür. Maarif Haberleri başlığıyla verilen bilgilerden bazıları şunlardır (Yeşil Yaprak Dergisi 1 Kanun-ı Evvel 1341- 31 Mayıs 1926)

“Bolu vilayetinin bin beş yüz kuruş maaşlı ikinci muntaka ilk tedrisat müfettişliği bu kere inhilal eylemiş olduğundan sene-yi atiyede kanunen müstehak olduğu maaş verilmek üzere bu senelik maaş-ı mezkurla muallim mektepleri müdür ve muallimlerinden ve muallim mektebi mezunu veya muallimlik ehliyetini haiz ilk mekteb müdür ve muallimlerinden meslekte en az beş senelik kıdemi olmak şartıyla talep olanların hemen Bolu Maarif Müdüriyeti’ne müracaat ve....(Yeşil Yaprak Dergisi 1 Kanun-ı Evvel 1341, Sayı:1 s:kapak)”

“Reşadiye erkek ilk mektebi baş muallimliğine 1000 guruş maaşla İstanbul muallim mektebi mezunlarından Sırrı Bey tayin edilmiştir. Paşaköy ilk mektebi fakir çocuklarına tevzi edilmek üzere Zafer Kütüphanesi sahibi Tevfik Bey tarafından birer kitap kalem, levazım-ı

dersiye hediye edildiği memnuniyetle mekteb-i mezkur baş muallimi tarafından bildirilmektedir (Yeşil Yaprak Dergisi 15 Kanun-ı Evvel 134: S.2, s:kapak)." Bu bilgiler ışığında Bolu Reşadiye erkek ilk mektebinde Sırrı Bey'in tayin edildiği Paşaköy ilk mektebine Zafer Kütüphanesi tarafından yardımların yapıldığı ve bununda memnuniyetle karşılandığı bilgisine ulaşılmakta sosyal yardımlaşma ile ilgili önemli bulgular olarak bizlere ulaşmaktadır. *Gene yardımlaşma ve ile ilgili olarak verilen "Talebeden cidden fakir ve kimsesiz olanlara elbise ve ayakkabı alıvermek suretiyle bir hayli şehit yavrusunu ısıtarak ailelerini müteşekkire eden Düzcce Himaye-i Etfal Cemiyetine ve hakiki bir yetim babası sıfatıyla mütemadi himmetlerini ibzal eden muhterem reisi Nalbantzade Ahmet Efendi'ye Düzcce Azm-i Milli Merkez Erkek Mektebi heyeti tarafından teşekkür edilmektedir (Yeşil Yaprak Dergisi 28 Şubat 1926: S.7, s:kapak)."* bu bilgide eğitim görmekte olan fakir kimsesiz ve şehit çocuklarına nasıl yardımların yapıldığı bilgisine ulaşılmaktadır.

Diğer taraftan *"Bolu Maarif Müdürlüğünden: İlk Tedrisat Kanunu'nun doksan yedinci maddesi mucibince muallim ve muavinliği sıfatıyla müstahdem muallimin-i kadime ile kanun-ı mezkûrun neşrinden sonra kırk üçüncü maddesine tefîkan muvakkat ehliyetname istihsal etmiş bulunan hanım ve bey muallim muavinleri ve eski mekatib-i sultaniye ve yedi senelik idadiye mezunları ile Mekatib-i Sultaniye'nin on ikinci sınıfına terfi etmiş talebeye muallimlik imtihanına ihzar etmek üzere bu sene eyyam-ı tatiliyesinde merkez vilayette tatil dersleri küşat edilecektir (Yeşil Yaprak 15 Nisan 1926: S.10, s:kapak)."* ifadelerinde eğitim öğretim yılında yapılan sınav ve bu sınavın içeriğiyle ilgili bilgiler sunulmuştur. Bay, bayan muallimlerin, sultani mezunlarının ve yedi senelik idadi mezunlarının başvurabilecekleri bilgisi verilmiştir.

Ayrıca *"Mektebler Bayramı: Bolu'da mevcut bütün mektebler mayısın on beşinci günü mektebliler bayramı yapmak için hazırlanmaktadır. Bu hususta icap eden programı tanzim etmek üzere her mekteb Murahhaslarını tefrik ettiğinden mayısın beşinde Muallimler Birliğinde ilk içtimalarını yapacaklardır (Yeşil Yaprak 30 Nisan 1926: S.11, s:88)."* ifadeleri bizzat muallimler birliğinin öncülüğünde mektebliler bayramının organize dilediğini ve kutlandığını göstermektedir. *"Bolu Kız Sanayi Mektebinde: 11 Haziran Cuma günü beylere, 12 Cumartesi günü hanımlara nakış, dikiş ve resim sergisi küşat edileceğinden Bolu'nun münevver halkının teşrifleri herhâlde arzu olunur (Yeşil Yaprak 31 Mayıs 1926: S.13, s:kapak)."* ifadesi ise eğitimin sosyal olarak vatandaşlarla iç içe organizasyonlarla birlikte teşvik edildiğini, nakış, dikiş ve resim alanında mesleki ve sanatsal becerilere yönelik eğitimlerin yapıldığının, toplum tarafından da rağbet gördüğünün en önemli delilidir.

Diğer taraftan dergi içerisinde okullarda yapılan spor faaliyetleri ile ilgili bilgilerde yer almıştır. “*Bolu’da Spor: Bolunun yegâne faal spor teşkilatına malik olan Orta Mekteb Spor ve İzci Birliği 1340-1341 ders senesi ile üçüncü yaşını idrak etmiş oldu (Yeşil Yaprak 15 Kanun-ı Evvel 1341/1925: S.2, s:15)*” ifadesi bunun en önemli kanıtıdır. Bu yazılar bize gösteriyor ki Bolu’da köklü bir eğitim geleneği oluşmuş ve okullarda spor alanında eğitim birlikleri kurulmuştur. Bu yazılarda özellikle izcilik üzerine durulmuştur. İzcilik insanın doğayı anlaması ve kendini yetiştirmesi, becerilerini geliştirmesi için önemli bir araç olarak görülmüştür. Başka bir ifadede yer alan “*Birlikte Müsamere: “Bu ayın 4. Cuma gecesi Bolu Muallimler Birliği binasında birlik tarafından kendi azasına bir musiki müsameresi verildi (Yeşil Yaprak 15 Kanun-ı Evvel 1341/1925: S.2, s:16)*” bilgide ise Bolu Muallimler Birliği’nde birlik mensuplarının zaman zaman bir araya geldiği ve çeşitli kültürel aktiviteler yaptığı anlaşılmaktadır.

Dergide yer alan haberde “*Mudurnu: Mudurnu Türk Ocağı’nda geçen ayın beşinden itibaren esnaf çıraklarına, tahsil çağını geçirmiş olan gençlere mahsus olmak üzere dersler açılmış ve ilmi ve içtimai bir sahada yürünmeye başlanmıştır. Gençler tarafından bu derslere büyük bir rağbet gösterilmekte olduğunu memnuniyetle haber aldık (Yeşil Yaprak 1 Kanun-ı Sani 1926: S.3, s:kapak).*” ifadeleri yer almaktadır. Bu ifadelerden anlaşılacağı üzere Bolu Muallimler Birliği ve Bolu Türk Ocağı, Bolu’nun eğitim ve öğretim faaliyetlerinde birbirlerine destek vermektedir. Bu bilgiler, Bolu Türk Ocağı’nın Mudurnu ilçesinde vatandaşların nasıl bilgilendirildiği, dersler verildiği ve bundan duyulan memnuniyeti anlamak adına önemlidir. Dergide “*İlan Fırsatı Kaçırmayınız! Bu kere istikamet mağazasına gelen en zarif en güzel fakat aynı zamanda gayet ucuz eşya listesini derç ediyoruz fırsatı kaçırmayınız...(Yeşil Yaprak 31 Mayıs 1926: S.13,s:kapak)*” ifadelerinden yola çıkarak reklamların verildiği, bu reklamlarla birliğe ve dergiye kazanç sağlanmaya çalışıldığı söylenebilir.

Bu bilgilerin yanı sıra örneğine çok az rastlanan bir faaliyetin Bolu Orta Mektebi’nde gerçekleştirildiği görülmektedir. Dergide yer alan “*Bolu Orta Mektebi Talebe Bankası*” başlıklı yazıda ifade edilen “*Sermayesi (1.000.000) paradır. Bir hissesi 2.000 paradır*” ifadelerinden Bolu Orta Mektebi’nde bir talebe bankası kurulduğu ve bu bankanın yönetici ve memurlarının okul içerisinde öğrenim görmekte olan öğrencilerden seçildiği bilgisine ulaşılmaktadır (Yeşil Yaprak Dergisi 15 Mart 1926: Sayı 8, s:1). Ayrıca Bolu Muallimler Birliğinin bir şubesi olarak kurulmuş olan Üskübi Muallimler Birliği’ tarafından “*Kurtuluş Yolu*” namıyla bir

dergi neşrettiği bilgisi dergide yer almaktadır(Yeşil Yaprak Dergisi 15 Nisan 1926: Sayı 10).

3. Sonuç

Muallimler Birliği, kurulduğu II. Meşrutiyet döneminden itibaren Türk eğitiminin tek meslek örgütü olma özelliğini kapatıldığı 1935 yılına kadar sürdürmüştür. Cumhuriyet Döneminde Türk eğitim sisteminin başlıca hedef ve programlarının belirlenmesinde Muallimler Birliğinin gerçekleştirdiği çeşitli toplantı, konferans ve yayın faaliyetlerinin önemli katkısı olmuştur. Muallimler Birliğinin gerek merkez teşkilatının, gerekse Anadolu'nun her vilayetine yayılan şubelerinin çıkardıkları çeşitli dergiler, yeni eğitim görüşlerinin ülkede yayılmasını sağlamıştır. Bolu'da Muallimler Birliği tarafından yayınlanan Altın Yaprak ve Yeşil Yaprak dergileri de bu anlamda son derece önem taşımaktadır.

Türkiye Muallimler Birliğinin Bolu şubesinin Altın Yaprak Mecmuasından sonra çıkardığı Yeşil Yaprak Mecmuası, Cumhuriyet Döneminin taşradaki eğitim uygulamalarının halka aktarıldığı en önemli yayın organlarından birisi olmuştur. Dergi, bir meslek örgütünün yayın organı olmasının yanı sıra siyasi, sosyal ve kültürel konulardaki yazılarıyla da farklı okuyucu kitlelerinin ilgisini çekmiştir. Derginin yazar kadrosunda; “A., A.T, Ahmet Zuhuri, Hasan Gündüz, Ahmet Zuhuri, Ahmet İzzet, B. M., Ekrem Vecdet, İrfan Mehmet, Mehmet Sermet, Oktay Karahan, Sabri Gündüz Bey'ler” yer almaktadır.

Bu yazarlar tarafından dergide eğitim içerikli yazıların yanı sıra Bolu'nun sosyal hayatına dair yazılar da kaleme alınmıştır. Ayrıca dergi sütunlarında Mudurnu'da Bolu Türk Ocağı'nın eğitim öğretim faaliyetleri, birlikte müzik ziyafeti, Mayıs ayının on beşinci günü kutlanılan mektebliler bayramı, talebe bankası uygulaması hakkında okuyucularına bilgiler verilmektedir. Dergide Cumhuriyetin ilk yıllarında Bolu'nun iktisadi hayatı bakımından öne çıkan marka ve mağazalarının reklamlarına da hemen hemen her sayıda rastlanılmaktadır. Bu yerel yazı haber ve bilgilerin yanı sıra ulusal nitelikli haber yorum duyurulara da derginin bazı sayılarında yer aldığı görülmektedir.

Kaynaklar

- Akyüz, Yahya (2007) “Doğuşunun Yüzüncü Yılında Türkiye’de Öğretmen Örgütlenmesinin İlk On Yılına Bakışlar(1908-1918)”, *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi (OTAM)*, 22: 8, Ankara.
- Altın Yaprak Dergisi, Bolu: 1 Mart 1341, S.1.
- Altın Yaprak Dergisi, Bolu: 15 Mart 1341, S.2.
- Altın Yaprak Dergisi, Bolu: 31 Mart 1341, S.3.
- Altın Yaprak Dergisi, Bolu: 15 Nisan 1341, S.4.
- Altın Yaprak Dergisi, Bolu: 5 Mayıs 1341, S.5
- Altın Yaprak Dergisi, Bolu: 15 Haziran 1341, S.8.
- Altın Yaprak Dergisi, Bolu: 30 Haziran 1341, S.9.
- Altın Yaprak Dergisi, Bolu: 15 Ağustos 1341, S.12.
- Bolu Gazetesi, Bolu: 2 Kanun-ı Evvel 1336.
- Cavit, M. E. (2006). “A Content Analysis of Doctoral Research In Beginning Band Education”, 1958-2004. *Journal of Band Research*, 42(1): 42-58.
- Creswell, John W. (2016) *Nitel Araştırma Yöntemleri*, Çev. M. Bütün vd., Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Dertli Gazetesi, Bolu: 15 Mayıs 1339.
- Dertli Gazetesi, Bolu: 20 Kanun-ı Evvel 1336.
- Dertli Gazetesi, Bolu: 22 Mayıs 1339.
- Dertli Gazetesi, Bolu: 24 Nisan 1339.
- Dertli Gazetesi, Bolu: 6 Kanun-ı Evvel 1336.
- Evcin, Erol (2013) , *Birinci Dünya Savaşı’ndan Türkiye Cumhuriyeti’nin Kuruluşuna Bolu ve Çevresi (Olaylar ve İz Bırakanlar)*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları.
- Kılıç, Fahri, Solak, Mehmet ve Tarhan, Murat (2016) *Cumhuriyet’in İlk Yıllarında Eğitime Taşradan Bir Bakış: Altın Yaprak Dergisi*, Ankara: Siyasal Kitabevi, s. 3
- Kılıç, Fahri (2011) “Bolu Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti ve Faaliyetleri”, *AİBÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*.11(1): .35.

Milli Gaye Mecmuası, Bolu: Mart 1923, S.8, S.1.

Özkaya, Hilal (2016) “Cumhuriyet Dönemi’nde Bir Eğitim Dergisi: Bolu’da “Altın Yaprak”, *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1): 283-284.

Öztürk, Selahattin (2001) “Osmanlıca Eğitim, Çocuklar ve Gençlere Dair Süreli Yayınlar (Bir Bibliyografya Denemesi)”, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1: 210-220. İstanbul: EDAM, Haziran,

Tunçkol, Mehmet (2016) “Milli Mücadele Dönemi’nde Bolu Basımı”, (<http://www.bolugundem.com>, Erişim tarihi: 26.11.2016).

Türkoğlu Gazetesi, Bolu: 25 Mart 1339.

Yeşil Yaprak Dergisi, Bolu: 1 Kanun-ı Evvel 1341, S.1

Yeşil Yaprak Dergisi, Bolu: 15 Kanun-ı Evvel 1341, S.2

Yeşil Yaprak Dergisi, Bolu: 1 Kanun-ı Sani 1926, S.3

Yeşil Yaprak Dergisi, Bolu: 15 Kanun-ı Sani 1926, S.4

Yeşil Yaprak Dergisi, Bolu: 31 Kanun-ı Sani 1926, S.5

Yeşil Yaprak Dergisi, Bolu: 15 Şubat 1926, S.6

Yeşil Yaprak Dergisi, Bolu: 28 Şubat 1926, S.7

Yeşil Yaprak Dergisi, Bolu: 15 Mart 1926, S.8

Yeşil Yaprak Dergisi, Bolu: 31 Mart 1926, S.9

Yeşil Yaprak Dergisi, Bolu: 15 Nisan 1926, S.10

Yeşil Yaprak Dergisi, Bolu: 30 Nisan 1926, S.11

Yeşil Yaprak Dergisi, Bolu: 15 Mayıs 1926, S.12

Yeşil Yaprak Dergisi, Bolu: 31 Mayıs 1926, S.13

Yeşil Yaprak Dergisi, Azerbaycan: 16 Haziran 1928, S:1

Yıldırım, Ali ve Şimşek, Hasan (2003). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayınları.

Ek:1 Yeşil Yaprak 1. Yıl Sayı 1 1 Kanun-ı Evvel 341

LIX

یَشِيلُ يَاقَرَقَ

۱ کانون اول ۳۴۱ صایسی ۵ غر وشدور

مدیر: آقام غرغورول
آقوشلار: آقوشلار
آقوشلار: آقوشلار

ایرانلی حاسی: ایراهیم قریبی
مرحوم صایسون مدبرینه سراجت
آدوس: بولی یوسه قوطوسی (لوسریو: ۱) بولی ولای. ماملار برانکی نایشر افکاریدر
برنجی ییل صای ۱ ۱ کانون اول ۳۴۱ صایسی ۵ غر وشدور

ایده یادلک آرزو-سی ده بکده... افکار ی اولق اوزده آقوشلار...
چقارمشدی. صبری بک...
وچوق ذکی برکتهدی. قایل مزده بویوک...
فقط ملته اوج ایزکات اولاد بر قارق اولدی.
ناگری کیمینه من وادی اولسون.
- نجر رهتی -

- افاده مراسم -

۱ آتون یارق و معارف مدیر صبری بک
۲ وۇم ارتحالیه صاحب امتیازدن عذوم قلدی.
۳ مر-ومک (بولی) به بانکای اولان...
۴ دگشدره دک...
۵ اوزمانلری...
۶ حفاظه ایتمی مناسب کوزده.
۷ بولی ماملار برانکی مر-ومک...
۸ معرز خاطر اتی «یشیل یارق» ده اونونده...
۹ رحمت خدایه واصل اولان...
۱۰ بیوک برغبر نه جایشمقده...
۱۱ «یشیل یارق»...
۱۲ حقوقی درغده ونه...
۱۳

بولی معارف مدیری مرحوم صبری بک

معارف مدیری صبری بک ترف دعاغیبیدن
ایلولک بدخوی کیدسی رحمت رحمانه قووشدی.
صبری بک یوندری برارده توجه عمومی به مظهر
اولین مقدر بریاضیسی، ای برادرم، آموری،
شقیق بر آسر، صیبی بر آقداشدی. برسته اوج
آیات زمان، آموریشده تجده دوغرو چوق آملی
آدیملر آیلدی. برانکک تقویسه، تورک اولان
قاسینه مهم قانیرلری اولمشدی. صبری بک داخل
ولایتدهکی آقداشلر مری معارف حرکتلردن
خبردار ایشک، ههالک علمي وادی یازیلر له مستفید

Ek:2 Azerbaycan’da 1928 yılında çıkartılan içtimai ve siyasi yayın yapan “Yeşil Yaprak” dergisi.

